

7. Tekrar Testi

1. Bireyin toplumsal bir varlık hâline gelmesi aile içinde başlar. Toplumsal bir kurum olarak aile içinde birey nerede nasıl davranması gerektiğini öğrenir. Aileden öğrendikleri ile bireyler, toplumun normlarına uygun davranışlarda bulunurlar.

Bu açıklamada aile kurumunun aşağıdaki işlevlerinden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Toplumun kültürünü aktarma
- B) Neslin devamını sağlama
- C) Toplumsal kontrolü sağlama
- D) Bireylerin psikolojik ihtiyaçlarını karşılama
- E) Bireye yaşamsal destek sağlama

2. Sevgi, saygı, huzur, güven ve şeffaflık olan ailede bireyler tüm yönleriyle kabul edilir. Anne baba davranışları ile çocukları için iyi birer model olmanın yanı sıra aynı zamanda rehberdir. Bu ebeveynler çocuğa yol gösterir ama alacağı kararlar konusunda onu serbest bırakırlar. Aile içinde kurallar ve sınırlar herkes için ve hep birlikte belirlenir, bu sınırlar içinde çocuk özgürdür.

Parçada ifade edilen aile türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anaerkil aile
- B) Eşitlikçi aile
- C) Klan aile
- D) Geniş aile
- E) Ataerkil aile

3. Aile, bireye doğumundan itibaren içinde yaşadığı toplumun değerlerini, yaşama biçimini aktararak refakat eder.

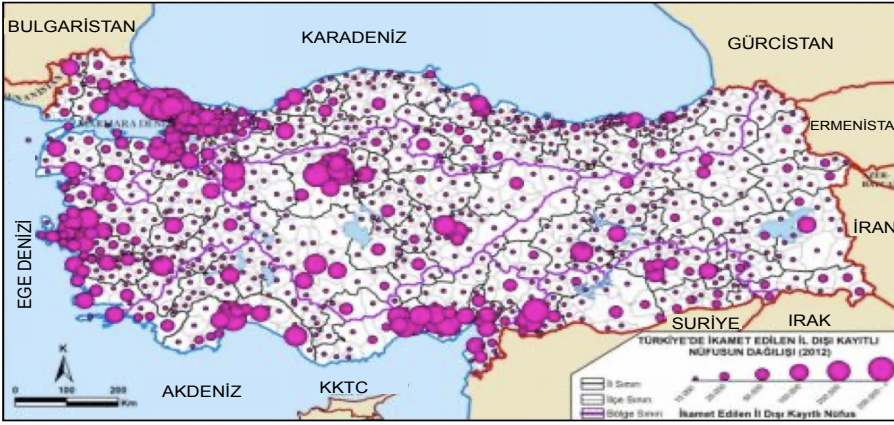
Bu açıklamada aile kurumunun işlevlerinden hangisi üzerinde durulmaktadır?

- A) Bireyin sosyalleşmesini sağlar.
- B) Kültürü nesillere aktarır.
- C) Ekonomik gereksinimleri gidermeyi sağlar.
- D) Sevgi, şefkat gibi bireyin duygusal ihtiyaçlarını karşılar.
- E) Güven duygusu verir.

7. Tekrar Testi

4. "Bir araştırmanın temel amaçlarından birisi elde ettiği sonuçların genellenebilmesidir. Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği gruptur. Fakat maliyet, zaman, izin gibi çeşitli sebeplerle araştırmalar çok geniş gruplar üzerinde yapılamamaktadır. Bu durumda evrene çok benzediği düşünülen ve özel yöntemlerle belirlenmiş olan örneklem adı verilen küçük gruplar üzerinde araştırma yapılır. Örneklem üzerinde yapılan araştırma; örneklem ve evren arasındaki benzerlikten yola çıkılarak evrene genellenir." Evren ve örneklemle ilgili bu bilgiye sahip olan şeyma "Türkiye'de boşanmaların temel nedenleri" konusu ile ilgili bir araştırma yapmak istemektedir. Bunu tüm Türkiye'de gerçekleştirmeyeceği için kendisine en uygun rneklemi seçmek ister. Bu rneklem nüfusu çok, farklı sosyoekonomik sınıflar ile Türkiye'nin farklı illerinden gelen pek çok insanın bir arada yaşadığı, çeşitliliğin fazla olduğu, Türkiye evrenini en gerçekçi şekilde yansıtabilecek yapıda olması gerektiğinin farkındadır.

(Bu haritada Türkiye'de yaşayan kişilerin doğdukları yer dışında ikamet ettikleri iller gösterilmektedir.)

Buna göre şeyma aşağıdaki illerden hangisini seçerse Türkiye evrenine göre en uygun rneklemi seçmiş olur?

- A) Gaziantep B) İstanbul C) Kırıkkale D) Samsun E) İzmir

5. Eğitimin açık işlevleri, bireylere eğitim aracılığıyla doğrudan verilmek istenen kazanımları içermektedir. Eğitimin açık işlevleri yanında örtülü işlevleri de bulunmaktadır. Açık işlevleri bireylerin toplumsal, bireysel, siyasal, felsefi ve ekonomik anlamda gelişimini sağlarken örtülü işlevleri ise bireyleri daha çok sosyalleşme ve toplumun bir parçası olma noktasında yönlendirir.

Bu bilgilerden hareketle aşağıdaki ğretmen davranışlarından hangisinin eğitimin örtülü işlevine uygun olarak gerçekleştirildiği söylenbilir?

- A) Ayşe ğretmen, anneler günü yaklaşırken öğrencilerine annelerine hediye etmeleri için atık malzemelerden takı yapmayı öğretmiş, her öğrencinin bir ürün ortaya çıkarmasını amaçlamıştır.
- B) Bir ilkokul müdürü olan Sefa Bey, ğrencilerinde vergi bilincini oluşturabilmek için rehberlik saatinde onlara vergi konulu kısa film izletmiştir.
- C) Felsefe ğretmeni Merve Hanım, ğrencileriyle "İyi bir vatandaş ve iyi bir insan olmak" konulu bir söyleşi gerçekleştirmiştir.
- D) Sosyal bilgiler ğretmeni Selim Bey, ğrencileriyle Kurtuluş Savaşı'nı konu alan bir belgesel izleyerek, ülkemizin gelişmesi ve kalkınması için kendilerinin ne gibi hayalleri olduğunu sormuş ve birer kompozisyon yazmalarını istemiştir.
- E) Rehber ğretmen Halime Hanım, okula uyum problemi yaşayan asosyal öğrencilerin sosyalleşebilmesi için onlarla okul saatleri dışında sinemaya gitmiştir.

7. Tekrar Testi

6. Aşağıdakilerden hangisi Atatürk'ün eğitime verdiği önemi doğrudan yansıtan bir olay değildir?

- A) Döneminin ünlü eğitim sosyoloğu John Dewey'i Türkiye'ye davet etmesi
- B) Kurtuluş Savaşı devam ettiği sırada 1921 yılında 'Maarif Kongresi'ni düzenlemesi
- C) 5 Aralık 1934'de kadınlara seçme ve seçilme hakkının tanınması
- D) 1924'de bütün okulların Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanması
- E) Ders kitaplarının Türkçe terimlerle yazdırılıp bütün okullara dağıtılması

7. "Kadınlarımız için asıl mücadele alanı, asıl zafer kazanılması gereken alan biçim ve kılıkta başarıdan çok, ışıkla, bilgi ve kültürle, gerçek faziletle süslenip, donanmaktır. Ben muhterem hanımlarımızın Avrupa kadınlarının aşağısında kalmayacak, aksine pek çok yönden onların üstüne çıkacak şekilde ışıkla, bilgi ve kültürle donanacaklarından asla şüphe etmeyen ve buna kesinlikle emin olanlardanım."

Bu parçada Atatürk'ün Türk kadınının gelişimi hakkında asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türk kadınının özellikle şekil olarak değişmesi gerektiğine inanmaktadır.
- B) Kadınların bilgi yönünden gelişime daha istekli olmaları gerektiğine inanmaktadır.
- C) Kadınlarımıza okumaları ve başarılı olmaları için hiç fırsat verilmediğini düşünmektedir.
- D) Avrupalı kadınların Türk kadınlarından daha gelişmiş olduğunu düşünmektedir.
- E) Türk kadınının kendini bilgi konusunda geliştirebilecek güce sahip olduğuna inanmaktadır.

8. Tarıma dayalı toplumlarda anne-baba, büyükanne ve büyükbaba ile birlikte birçok torun ve akrabanın iç içe yaşadığı aile biçimi görülmektedir. Zamanla büyük aile yerini çekirdek aile denilen anne-baba ve evlenmemiş çocuklardan oluşan aile biçimine bırakmıştır.

Bu durumun nedenleri arasında;

- I. Küreselleşmenin etkisi ile benzer yaşam değerleri egemen olmuştur.
- II. Toprağın paylaşılması sonucu araziler küçülmüştür.
- III. Aile kurumu önemini kaybetmiştir.

hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

7. Tekrar Testi

9. “Dünyada hiçbir milletin kadını, ben Anadolu kadınından daha fazla çalıştım, milletimi kurtuluşa ve zafere götürmekte Anadolu kadını gibi emek verdim diyemez. Belki erkeklerimiz memleketi istila edenlere karşı süngüleriyle, düşmanın süngülerine göğüslerini germekle düşman karşısında varlıklarını ispat ettiler. Fakat erkeklerimizin oluşturduğu ordunun hayat kaynaklarını kadınlarımız işletmiştir. Çift süren, tarlayı eken, ormandan odunu, keresteyi getiren, aile ocaklarının dumanını tütüren, bütün bunlarla beraber; sırtıyla, kağnısıyla, kucağındaki yavrusuyla yağmur demeyip, kış demeyip, sıcak demeyip cephenin harp malzemesini taşıyan hep onlar, hep o yüce, o fedakâr, o ilahi Anadolu kadınları olmuştur. Bundan ötürü hepimiz, bu büyük ruhlu ve büyük duygulu kadınlarımızı şükran ve minnetle sonsuza dek kutlayalım.”

Mustafa Kemal Atatürk, 30 Mart 1923 Konya

Atatürk bu görüşlerini aşağıdakilerden hangisine yönelik söylemiştir?

- A) Başarıda dayanışmanın etkisine
B) Anadolu kadınının değerine
C) Analığın kutsallığına
D) Kadın erkek eşitliğine
E) İnsanın değeri ve önemine
10. İhtiyaçları karşılamak amacıyla bireylere ve gruplara statüler belirleyip buna uygun rol biçen, görev, sorumluluk ve yetki yükleyen örgütlenmeler toplumsal yapının temel taşlarıdır. Bu tür organizasyonlar sayesinde toplumun ortak amaçlarına ulaşılmaya çalışılır. Örneğin bir okuldaki öğrenci ve öğretmenin konumu, bu konuma göre belirlenmiş yetki ve sorumluluklar, sınav sistemi, not biçimleri, disiplin uygulamaları toplumun eğitim ihtiyacını karşılamak üzere dizayn edilir. Bu biçimde aile, eğitim, din, siyaset ve ekonomi örgütlenerek toplumun hizmetine sunulur.

Parçada açıklaması yapılan sosyoloji kavramı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Toplumsal grup
B) Toplumsal kurum
C) Sosyalleşme
D) Toplumsal yapı
E) Sosyal norm

11. ÖRNEK OLAY

Ayşe ve Mehmet evliliklerinin ilk yıllarında boşanmaya karar verirler. Geçimsizliklerini, daha çok kazançlarını harcama önceliklerini belirlerken ve çocuklarıyla ilgili kararlar alırken yaşıyorlardı. Çiftin ebeveyn ve yakın akrabaları boşanma kararını öğrenince her ikisiyle de ayrı ayrı konuşmuş, ailenin hem eşler hem çocuk için önemini, bu birliğin sürdürülmesi için gerekli davranış örüntülerini karı koca, anne baba rolleri bağlamında açıklamışlar ve sonunda boşanma kararından vazgeçmelerini sağlamışlardır.

Bu olayda Ayşe ve Mehmet'in ebeveyn ve akrabalarının çabası yoluyla boşanmaktan vazgeçmeleri, toplumsal kurumların işlevlerini açıklamak için bir örnek olarak kullanılabilir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi toplumsal kurumların işlevlerinden biri olamaz?

- A) Bireylere sosyalleşme sürecinde neyin, nasıl yapılacağını öğretmek davranışlarını yönlendirir.
B) Bireyin gelişigüzel, keyfi ve başkaları için tehlikeli olabilecek davranışlarını frenleyerek toplumda kontrolü sağlar.
C) Bireylerin farklı kültürlere ve toplumsal gruplara karşı hoşgörülü olmalarını sağlar.
D) Bünyesinde taşıdığı norm ve değerleri bireylerin benimsemesini sağlar.
E) Bireylerin norm ve değerlere aykırı karar almalarını sağlar.

7. Tekrar Testi

12. Okan Bey, babası, eşi ve üç çocuğuyla birlikte yaşamakta ve ailesinin geçimini sağlamak üzere mahallede küçük bir bakkal dükkânı işletmektedir. Aynı sokakta açılan yeni bakkalın günlük kazancını azalttığı düşüncesiyle bunalım yaşamaktadır. Yaşadığı gündelik problemlerine rağmen eşiyle saygının hiç eksik olmadığı bir ilişki yürütmekte, çocuklarına yoğun bir sevgi beslemektedir. Eve geldiğinde çocuklarıyla geçirdiği zamanda tüm sıkıntı ve endişelerden uzaklaşmakta yanında eşi olduğu müddetçe hiç mutsuz olmayacağı hissine kapılmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Okan Bey'in aile kurumundan sağladığı yararlardan biri değildir?

- A) Güven duygusu yaşamak
B) Kimlik ve kişilik sahibi olmak
C) Biz duygusu yaşamak
D) Rekabet bilincini uyanık tutmak
E) Ruhsal dengeyi korumak
13. Evinize bir çiçek getirip koyduğunuzda onun ilk günkü gibi güzel ve hoş kokulu kalmasını istiyorsanız ona bakmanız, özen göstermeniz, özveriyle zaman ayırmanız gerektiğini bilirsiniz. Aksi takdirde dünyanın en güzel çiçeği bile olsa zamanla solup gidecektir.

Parçadan hareketle aile kurumunun sürekliliğiyle ilgili aşağıdaki sözlerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Yalnız taştan duvar olmaz.
B) Etle tırnak arasına girilmez.
C) Her emek karşılık görmez.
D) Dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz.
E) Sevgi emektir.
14. Yalnızca annesi ve babası ile birlikte yaşayan Ayşegül, arkadaşı Ahmetlerin evine gittiğinde Ahmet'in anne ve babasının dışında dedesi ve amcasının da onlarla birlikte yaşadığını görünce Ahmet'e "Siz büyük bir ailesiniz." demiştir.

Buna göre Ayşegül'ün "büyük aile" olarak ifade ettiği yapının sosyolojideki karşılığı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ataerkil aile
B) Kök aile
C) Çekirdek aile
D) Geniş aile
E) Anaerkil aile
15. Hem çocuğu koşulsuz sevmelisiniz, hem de duygularını yaşamasına ve ifade etmesine izin vermelisiniz.

Bu söz aile kurumunun işlevlerinden hangisi ile ilişkilendirilebilir?

- A) Bireylerinin sosyalleşmesini sağlar.
B) Kültürü nesillere aktarır.
C) Ekonomik gereksinimleri gidermeyi sağlar.
D) Bireylerinin duygusal ihtiyaçlarını karşılar.
E) İnsan neslinin devamını sağlar.

16.

ÖZET

Bu çalışmada; levirat ve sororat tipi evliliklerin sosyo-kültürel nedenleri ve sonuçları araştırılmaktadır. Yapılan araştırmada, bu evliliklerin neden olduğu/olabileceği temel toplumsal çatışma alanları ile bu evliliği yapmış olanların yaşadıkları rol çatışmalarına; yapılan görüşme ve uygulanan anketlerden elde edilen bilgiler çerçevesinde değinilmeye çalışılmaktadır. Konuya ilişkin var olan "ölen kişinin eşinin, çocuklarının ve malının aynı toplumsal grup içinde kalmasının sağlanması" şeklindeki genel yargı ve tez, elde edilen bulgular ışığında istatistikî verilerden hareketle analiz edilmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda bu evliliklerin aile baskısı ile yapıldığı, evliliği yapanların gelir düzeylerinin düşük olduğu, son evliliklerinden dolayı rol çatışması yaşadıkları ve evliliklerinden tatmin olmadıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Verilen makale özetinden hareketle levirat ve sororat tipi evliliklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Bu tip evlilikler ekonomik kaygılarla da yapılmaktadır.
- B) Aile büyüklerinin kararları ve baskıları ile bu evlilik tipleri yapılmaktadır.
- C) Ailenin mirası, ölen kişinin üye olduğu aileden dışarıya çıkmaması amacıyla da bu tip evlilikler yapılmaktadır.
- D) Bu tip evlilikler toplumsal bütünleşmeye katkı sağlamaktadır.
- E) Bu evlilikler gelir seviyesi düşük aileler tarafından daha çok yapılmaktadır.

17. Sanayileşmenin başlangıç safhasında görülen bir aile modelidir. Bu aile aynı hane içinde olmayıp birbirine yakın mekânlarda, birbirine oldukça bağlı şekilde yaşayan ailedir. Kopma henüz tam değildir. Hatta gerektiğinde bir çatı altında yeniden bir araya gelebilirler. Böylece ayrı mekânlara yerleşen aileler bağımsız aile olma iradesi gösterirler.

Parçada hakkında açıklama yapılan aile tipi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Klan aile
- B) Çekirdek aile
- C) Bağlantılı çekirdek aile
- D) Tek ebeveynli aile
- E) Geçiş tipi geleneksel aile

18. Aile hem toplumsal değişime sebep hem de aynı derecede muhatap olan nadir kurumlardan biridir. Çünkü aile, hem birey hayatına yön veren statik yönleri belirlerken hem de kriz durumlarında veya dönüşüm süreçlerinde kendisini ve üyelerini koruyacak sorun çözme kapasitesi yönüyle oldukça dinamik bir yapıya sahiptir. Toplumsal dönüşüm süreçlerinde aile içi ilişkilerde yaşanan rol ve statü değişimleriyle birlikte aile tipolojilerinin anlaşılmasının bireyin ve ailenin değişime direnme ve uyum sağlama yeteneğini anlamadaki en önemli başlangıç noktalarından biri olduğu kanaatindeyim.

Bu görüşlere sahip bir kişinin aile kurumu ile ilgili aşağıdakilerden hangisine katılımı beklenmez?

- A) Toplumdaki kriz durumlarında bireylerin sorunlarını çözer.
- B) Toplumsal rol ve statülerdeki değişimlerin ana nedeni ailedeki değişimlerdir.
- C) Toplumsal dönüşümün anlaşılması ondaki değişimlerin anlaşılmasına bağlıdır.
- D) Toplumlardaki aile tipolojilerinin anlaşılması bireylerin direnme ve uyum sağlama yeteneğinin anlaşılmasını da sağlar.
- E) Toplumsal değişimin sebebi olduğu gibi değişimden de etkilenen bir kurumdur.

7. Tekrar Testi

19. Aile tiplerinin ekonomik koşullar, mülkiyet ilişkileri ve mesleki bağlardaki değişimlerle geliştiğini gösteren çeşitli sosyolojik araştırmalar mevcuttur. Örneğin ekonomik faaliyetlerin değişmesi ile köyden kente göç yaşanması, şehirlerde mesleki örgütlenmelerin ortaya çıkması mümkün olmuştur.

Bu bilgilerden hareketle çekirdek aile tipinin özellikle aşağıdaki toplumlardan hangisinde ortaya çıkması beklenebilir?

- A) Toplayıcılıkla geçinen toplumlarda
- B) Feodal toplumlarda
- C) Tarımsal toplumlarda
- D) Sanayi toplumlarında
- E) Göçebe toplumlarda

20. Geniş ailenin başlıca yapısal özellikleri arasında; akrabalık ilişkilerinin tek çizgili baba soyuna dayanması, iki veya daha çok çekirdek aile birimlerini aynı konut içinde barındırması ve bunların hepsinin baba evine yerleşmiş olması yer alır. Ayrıca ekonomik bir birim veya ortaklaşa bir işletme özelliği taşıyan geniş aile, aile üyelerinin rollerinin kesin olarak belirlendiği, bir yardımlaşma ve toplumsal güvenlik kurumu gibi üyelerine hizmet verir. Geniş aile, bir çekirdek ailenin etrafına toplanan bazen bir, bazen birden fazla evli çiftten meydana gelmektedir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi geniş ailenin özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Tek merkezden egemenliğin ön planda olması
- B) Üyelerinin rollerinin oldukça belirgin olması
- C) Akrabalığın biyolojik kan bağına dayanması
- D) Toplumsal değişikliklerden kolaylıkla etkilenmesi
- E) Ortak paydanın ve yardımlaşmanın yüksek olması

Cevap anahtarına ulaşmak için karekodu okutunuz.